

Procedura uchwałodawcza w zakresie stanowienia aktów prawa miejscowego

Ustawy samorządowe (gmina, powiat, województwo) w bardzo ograniczonym zakresie regulują kwestie procedury uchwałodawczej. Pozostawiają ją w gestii jednostek samorządu terytorialnego, które powinny procedurę tę doprecyzować w Statucie

Inicjatywa uchwałodawcza

Inicjatywa uchwałodawcza przysługuje:

- wójtowi/burmistrzowi/prezydentowi miasta,
- radnym – statutu mogą określić równe wymagania: każdemu radnemu, 3, 4 lub 5 radnym, bądź klubom radnych, w zależności od liczebności rady
- obywatelom – obywatelska inicjatywa uchwałodawcza – po zebraniu odpowiedniej ilości podpisów obywateli projekt uchwały obywatelskiej powinien stać się przedmiotem kolejnej sesji rady lub sejmiku

Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza przysługuje:

- w gminie grupie mieszkańców liczącej:
  1. w gminie do 5000 mieszkańców – co najmniej 100 osób;
  2. w gminie do 20 000 mieszkańców – co najmniej 200 osób;
  3. w gminie powyżej 20 000 mieszkańców – co najmniej 300 osób.
- w powiecie grupie mieszkańców liczącej:
  4. w powiecie do 100 000 mieszkańców – co najmniej 300 osób;
  5. w powiecie powyżej 100 000 mieszkańców – co najmniej 500 osób.
- w województwie grupie mieszkańców liczących co najmniej 1000 osób.

Zasady pracy nad uchwałą

Ustawodawca nie precyzuje zasad prac nad projektami uchwał. W statucie można przyjąć jeden z 4 modeli wykonywania prawa inicjatywy uchwałodawczej:

model I	wnioskodawca mający inicjatywę uchwałodawczą opracowuje projekt uchwały we własnym zakresie i przedkłada go organowi stanowiącemu,
model II	wnioskodawca mający inicjatywę uchwałodawczą przygotowuje projekt uchwały korzystając z wsparcia administracji samorządowej (wójt, zarząd, przewodniczący rady), zapewniającej pomoc merytoryczną i prawną,
model III	projekt uchwał opracowuje zawsze organ wykonawczy, inicjatywę uchwałodawczą zgłasza się wówczas wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta), który opracowuje projekt uchwały.

model IV   model pośredni, podmiot posiadający prawo inicjatywy uchwałodawczej może ją przygotować samodzielnie lub zgłosić się do organu wykonawczego celem uzyskania wsparcia merytorycznego lub prawnego, które organ ten zobowiązany jest udzielić.

Standardy legislacyjne

Projekt uchwały powinien zostać opracowany zgodnie ze standardami wskazanymi w zasadach techniki prawodawczej (określonymi w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów). Zasady te określają układ oraz standardy formułowania treści uchwały: tytuł, systematyka ogólna, układ przepisów, sposób formułowania regulacji przejściowej, przepisów derogacyjnych i przepisów o wejściu w życie.

Procedury konsultacji, opiniowania i uzgodnień

Ustawa stanowiąca podstawę wydania aktu prawa miejscowego może przewidywać obowiązek:

Zaopiniowania projektu uchwały – np. przez związki zawodowe, organy inspekcji sanitarnej, dyrektora parku narodowego itp. Zaopiniowanie polega na wyrażeniu poglądu na temat uchwały przez podmiot opiniujący. Treść opinii może zostać wzięta pod uwagę, ale w przypadku opinii negatywnej lub nieuwzględnienia tej opinii przez organ, nie zatrzymuje to prac nad aktem prawa miejscowego i nie wpływa na jego ważność. Obowiązek zaopiniowania może też wynikać ze Statutu i mieć charakter opinii wewnętrznej (np. zaopiniowania projektu przez radcę prawnego danej jednostki samorządu terytorialnego, komisję rady).

Uzgodnienia aktu prawa miejscowego – np. obowiązek uzgadniania z wojewodą aktów prawa miejscowego wydawanych przez organy administracji niespolonej w województwie. Uzgodnienie aktu prawa miejscowego z podmiotem wskazanym w ustawie, odmiennie niż w przypadku opinii, jest dla podmiotu wydającego akt prawa miejscowego wiążące.

Konsultacji – np. konsultacje publiczne z mieszkańcami. Mają dostarczyć organowi wiedzę pozwalającą na wydanie aktu najlepiej odpowiadającego potrzebom mieszkańców, ale nie jest on związany wynikami konsultacji. Sposób ich przeprowadzenia nie wpływa także na ważność aktu prawa miejscowego.

Postępowanie z projektem uchwały

1. Etap poprzedzający zwołanie sesji – przygotowanie przez przewodniczącego rady (sejmiku) odpowiednio wcześniej projektu porządku obrad, zawiadomienie o terminie sesji, przedstawieniu projektów uchwał (odpowiednio skonsultowanych, uzgodnionych i zaopiniowanych).
2. Zwołanie sesji – sesje zwołuje przewodniczący rady z własnej inicjatywy lub na wniosek (najczęściej wójta, burmistrza, prezydenta miasta).
3. Zasada jawności sesji – obywatele mają prawo do uzyskania informacji o działalności organów władzy publicznej (art. 61 Konstytucji RP).
4. Przebieg sesji – sesję prowadzi przewodniczący rady (sejmiku), po otwarciu sesji i stwierdzeniu kworum radni uchwalają porządek obrad, przystępując następnie do rozpoznania kolejnych jego punktów, projekty poszczególnych uchwał są przedstawiane przez ich projektodawcę, następnie przeprowadza się dyskusję, po zamknięciu dyskusji projektodawca odnosi się do pytań i zagadnień poruszonych w trakcie dyskusji, następnie przewodniczący rady ogłasza zakończenie dyskusji i przystąpienie do głosowania. Na tym etapie może zapaść także decyzja rady o odesłaniu projektu do komisji lub zwrócenie projektodawcy celem przeprowadzenia dodatkowych analiz i uzupełnienia lub zmiany projektu.
5. Podjęcie uchwały – jeżeli projekt jest w ocenie rady gotowy do przyjęcia/odrzućenia rada podejmuje w tym zakresie uchwałę zwykłą większością głosów. Głosowanie nad uchwałą rozpoczyna się od głosowania nad odrzuceniem projektu, następnie nad zgłoszonymi poprawkami oraz nad całością projektu w brzmieniu wynikającym z przyjętych poprawek. Wymagania formalne: kworum (co najmniej połowa liczby radnych), większość głosów (zwykła, wyjątkowo bezwzględna lub kwalifikowana). Rady Ministrów). Zasady te określają układ oraz standardy formułowania treści uchwały: tytuł, systematyka ogólna, układ przepisów, sposób formułowania regulacji przejściowej, przepisów derogacyjnych i przepisów o wejściu w życie.

Podpisanie i publikacja uchwały

Po podjęciu uchwały jest ona podpisywana przez przewodniczącego i przedstawiana organowi nadzorcemu oraz przesyłana do publikacji. Uchwały jednostek samorządu terytorialnego są publikowane w wojewódzkim dzienniku urzędowym.